

Jak zmieniły się buty
do biegania na
przestrzeni lat?

Zuzanna Rojna

kl. 1B_G

Pierwsze kroki (1966-1970)

Stworzone 118 lat temu przez firmę J.W. Foster and Sons. Posiadały kolce, które pozwalały poruszać się po torze szybciej i sprawniej. Daleko mu jednak było do obecnych cudów techniki. Ta sama firma 29 lat później podpisała kontrakt z drużyną lekkoatletyczną Wielkiej Brytanii i dostarczała sportowcom sprzęt na igrzyska olimpijskie. Buty były ciężkie i sztywne, zwykle ze skórzaną lub płócienną cholewką.

Pierwszy przewodnik po rozmiarach

Jeff Johnson napisał w tamtych czasach pierwszy przewodnik po rynku obuwia w piśmie zatytułowanym „Distance Running News”

Choć sam przyznawał, że w przypadku tej publikacji doszło do konfliktu interesów, to był jedną z niewielu osób, która wiedziała naprawdę dużo na temat obuwia sportowego.

F-17

	Durability of uppers / Sole		Fit	Stomach / Through lines	Comfort	Arch supports	Cushioning	WEIGHT	Traction	Price of Distributor	COMMENTS
adidas											
'ITALIA'	G	G	GE	F	G	YES	F	MEDIUM	G	GE	Probably all shoes with arch supports relieve most arch troubles
'MARATHON'	G	G	GE	F	E	YES	FF	LIGHT	F		
'OLYMPIADE'	G	G	GE	F	E	YES	E	HEAVY	G		
'GAZELLE'	G	?	GE	F	E	YES	E	MIGHT	G		By special order only
NEW BALANCE											
'TRACKSTER I'	G	GE	FG	E	G	NO	G	MEDIUM	E	GE	Only shoes made in width. Factory repair service available.
'TRACKSTER II'	G	GE	FG	E	G	NO	E	HEAVY	E		
'SPEED STAR'	G	G	FG	E	G	NO	G	LIGHT	G		
TIGER											
'MARATHON'	G	FG	GE	G	E	NO	F	LIGHT	GE	GE	Lowest prices. Discounts to RRC members.
'ROAD RUNNER'	G	F	G	GE	G	NO	E	MEDIUM	GE		
'AZTEC'	G	GE	FG	G	G	NO	E	HEAVY	G		Help some injuries.
'SIMBA'	G	?	G	G	E	YES	GE	MEDIUM	G		

LEGEND: P=POOR, F=FAIR, G=GOOD, E=EXCELLENT

'best' is an ideal. To avoid really to ex- representative of these and of these shoes isn't possible point of quality of individual overall super- lating the and the relatively

by shoe
for I.
for II.
29
6
4
2
1
1
1
47

11, 1967.
please add
and after March
1967 - HED
111

Czas amortyzacji (1971–1981)

Większość z respondentów wymieniała powszechnie znane modele. Liczyły się produkty takich firm, jak Tiger, New Balance i Adidas. Ponad 60% czytelników deklарowało, że biega w Tigerach.. Posiadały gumowo-gąbkową podeszwę środkową, z dodatkową wkładką pod piętę w kształcie klina. Miała ona pochtaniać siłę uderzenia w ziemię i redukować obciążenie ścięgna Achillesa. W 1972 roku ten model buta stał się flagowy dla nowo powstałej firmy Nike

Era kontroli (1982–2003)

Wraz z wypuszczeniem na rynek modeli butów, których celem była kontrola ruchu, zrodziła się dyskusja na temat związku pronacji z kontuzjami. „Ludzie uznali, że jest między tymi dwoma elementami ścisła zależność” – mówi pediatra Bartold. W 1982 roku na rynku pojawiły się dwa modele, które miały zrewolucjonizować świat obuwia sportowego. But Tiger X-Caliber GT oferował „stabilizujący stup” pod piętą, a Chariot Brooksa mógł pochwalić się twardszą i gęstszą pianką w podszewie środkowej – grubszą wewnątrz i zwężającą się ku krawędzi stopy. Oba rozwiązania są stosowane w butach do dziś

Rynkowy zamęt (2004–2011)

We wczesnych latach światem biegowym wstrząsnęła ważna wiadomość. Badacze tacy jak Bartold i biomechanik Benno Nigg oznajmili światu, że według nich nie ma ścisłej zależności między pronacją a kontuzjami. Długoletni biegacz Tony Post odkrył projekt buta, który dopasowuje się do stopy jak rękawiczka. Tchnięty jakimś przeczuciem sięgnął po buty FiveFingers i spróbował treningów właśnie w nich. Brak amortyzacji zmusił go do lżejszego biegu, do uważniejszego stawiania nóg na drodze, do drobniejszego kroku.

Badanie przez noszenie

Cały świat przypomniał sobie, że kiedyś biegat bosu. Projektanci w Nike też uważnie śledzili nowe tendencje bosoego biegania. Konsultując proces projektowania z trenerem Stanford Vinem Lananna, wypuścili na rynek but, który miał symulować to uczucie wolności w czasie biegania. Jednocześnie zapewniać odpowiednią porcję ochrony.

Era komfortu (2012 do dziś)

Minimalizm skończył się równie gwałtownie, jak się zaczął. Obiecował zbyt wiele, by mógł to wszystko, co obiecał, zagwarantować. Ludzie dalej tapali kontuzję – w tej kwestii nie zmieniło się nic. Buty stały się lżejsze i prostsze. Podeszwy stały się cieńsze, a pięta powędrawata w dół.

Firmy nieustannie ścigają się w poszukiwaniu najlepszych materiałów i rozwiązań dla swoich klientów. Kto wie, może niedługo staniemy się świadkami sytuacji, w której przedsiębiorcy będą dostarczać biegaczom buty dopasowane idealnie do ich potrzeb, przeznaczone tylko dla tego jednego użytkownika, dla jego nogi. Wymierzonych pod jego stopę i upodobania.

Kamienie milowe w historii butów do biegania

1960 - New Balance Trackster To pierwszy model butów zaprojektowany specjalnie do biegania po asfalcie.

1972 - Nike Waffle Racer pierwszy model z podeszwą zewnętrzną o fakturze gofra.

1976 - New Balance 320 zyskuje sobie miano najlepszego buta w rozszerzonym rankingu "Runner's World".

1978 - Nike Air Tailwind wchodzi na rynek. To pierwszy but z technologią Air.

technologię. Kosztuje 100 dolarów. Można go uznać za najbardziej popularny produkt w historii obuwia biegowego.

1983 - Nike Pegasus to pierwszy w historii but amortyzowany powietrzem. Jego kolejne wersje są sprzedawane do dziś. Popularny Adidas Marathon Trainer to model, który nadaje się zarówno na asfalt, jak i w teren.

1989 - Adidas ZX8000 prezentuje swój flagowy system - Torsion.

1995 - Asics GT-2000 wchodzi na rynek. Seria GT ciągle cieszy się popularnością. Razem z Brooks Adrenaline GTS to dwa najlepiej sprzedające się modele w historii.

2005 - Adidas 1 oferuje elektroniczny system zmieniający amortyzację i kontrolę.

2013 - Adidas wypuszcza pierwszy model z systemem Boost. To pianka w podeszwie środkowej, która ma oddawać energię biegową.

2016 - Nike Lunar Epic Flyknit pojawiają się na rynku, by zapewnić niepowtarzalne wrażenia biegowe. New Balance Zante Generate to pierwszy w historii but biegowy, którego podeszwa środkowa została wydrukowana w nowoczesnej technologii druku 3D.

Dziękuję za uwagę

Źródło:

<https://www.runners-world.pl/sprzet/Jak-zmieniały-sie-buty-do-biegania-Historia-pogoni-za-perfekcja,24344,13>